

Posvet: Nova skupna kmetijska politika z vidika slovenskih kmetov

Pon, 16.02.2026 - 16:14

[Natisni](#)

[Ljubljana, 16. februar 2026](#) – V dvorani Državnega sveta Republike Slovenije je danes potekal posvet Nova skupna kmetijska politika z vidika slovenskih kmetov, ki ga je organizirala Komisija Državnega sveta Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Posvet sta povezovala predsednik komisije **Branko Tomažič** in podpredsednik komisije **Anton Medved**.

Namen posveta je bil - v času, ko se na ravni Evropske unije že oblikujejo izhodišča za novo Skupno kmetijsko politiko po letu 2027 - celovito oceniti izvajanje Strateškega načrta Skupne kmetijske politike 2023–2027 z vidika slovenskih kmetov ter oblikovati predloge in usmeritve za prihodnjo Skupno kmetijsko politiko po letu 2027. Razprava se je osredotočila na vprašanja prehranske varnosti, stopnje samooskrbe, konkurenčnosti slovenskega kmetijstva, ekonomske vzdržnosti kmetijskih gospodarstev ter prihodnjega razvoja posameznih kmetijskih panog.

Predsednik Državnega sveta Republike Slovenije Marko Lotrič je v uvodnem nagovoru poudaril, da je Skupna kmetijska politika (v nadaljevanju: SKP) ključnega pomena za stabilnost kmetijskega sektorja, prehransko varnost in razvoj podeželja, vendar se slovenski kmetje pri njenem izvajanju pogosto soočajo s številnimi administrativnimi in sistemskimi ovirami. Ob tem je poudaril: »Kmetijska politika mora ostati jasno prepoznana kot samostojna strateška prioriteta, ki zagotavlja stabilno podporo pridelavi hrane, dostojne prihodke kmetov in dolgoročno prehransko varnost.« Izpostavil je tudi širši pomen kmetijstva za družbo ter dodal: »Kmetijstvo ni le gospodarska dejavnost, temveč strateška panoga vsake države. Brez kmeta ni hrane, brez hrane ni varnosti.«

Predsednik Komisije Državnega sveta za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Branko Tomažič je v nagovoru opozoril, da so bile dosedanje reforme Skupne kmetijske politike po njegovem mnenju napačno zastavljene, preveč obremenjene z birokracijo in pogojevanji ter premalo usmerjene v temeljni cilj – zagotavljanje prehranske varnosti, povečanje samooskrbe ter stabilen dohodek in socialno varnost kmeta.

Poudaril je, da smo z dosedanjimi reformami SKP zavozili smer in ocenil, da se je kmetijsko politiko v zadnjih letih vodilo predvsem skozi prizmo zelenega prehoda, namesto skozi vprašanja samooskrbe, stabilnega dohodka in socialne varnosti kmeta. Posebej je opozoril na zgrešena razmerja pri oblikovanju ukrepov ter poudaril, da se kmetijska politika ne sme voditi kot »okoljski eksperiment«. Izpostavil je, da mora biti kmetijska politika oblikovana s kmeti in za kmete ter s stroko s področja kmetijstva, okoljska stroka pa naj bo sogovornik, ne nosilec odločanja. Ob tem je opozoril tudi, da o ukrepih kmetijske politike ne morejo odločati okoljski aktivisti, temveč morajo biti kmetje aktivno vključeni v procese odločanja, saj, kot je poudaril: »Ni o kmetu brez kmeta.« Opozoril je, da morajo sredstva prejeti tisti, ki zemljo dejansko obdelujejo in pridelujejo hrano, ter da je treba okrepiti vlogo aktivnega kmeta in usmeriti podporo v proizvodni potencial. Kmetijstvo mora po prepričanju Tomažiča imeti svoj stabilen proračun in priznan strateški položaj v državi. »Prehranska varnost ni ideološko vprašanje, temveč vprašanje suverenosti,« je poudaril in pozval k jasni usmeritvi prihodnje politike v večjo domačo pridelavo, višjo stopnjo samooskrbe ter manj ukrepov, manj nadzora in več zaupanja.

Podpredsednik komisije in sovoditelj posveta Anton Medved je dejal, da slovenski kmetje danes z zaskrbljenostjo zrejo v prihodnost zaradi napovedanega zmanjšanja sredstev, ki jo za prihodnjo SKP predlaga Evropska komisija. Poudaril je tudi pomen neposrednega vključevanja kmetov v oblikovanje prihodnjih ukrepov ter izpostavil, da mora biti prihodnja politika bolj prilagojena razmeram na terenu, zlasti z vidika zmanjšanja administrativnih obremenitev in zagotavljanja ekonomske vzdržnosti kmetij.

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije dr. Jože Podgoršek je izrazil prižakanje, da bo prihodnja SKP bližje kmetom, da bo lažja za izvedbo in da bo res sledila cilju pridelave in predelave hrane, celotnim kmetijsko-prehranskim sistemom. »Tudi na KGZS se zavzemamo za to, da bi ohranili obadva stebra Skupne kmetijske politike v novem programskem obdobju, kajti potem vemo, koliko sredstev je namenjenih tudi za razvoj kmetijstva in inovacije na kmetijskih gospodarstvih,« je dejal Podgoršek, ki priakuje, da bo EK temu prižakanjem prisluhnila.

Predstavniki Sindikata kmetov Slovenije Andrej Ogrin je v razpravi o reži krav dojel opozoril, da je ta panoga, ki je ključna za ohranjanje kmetijske dejavnosti na območjih z omejenimi možnostmi za pridelavo, ekonomsko močno odvisna od podpor Skupne kmetijske politike, saj tržni prihodki pogosto ne pokrijejo stroškov reje. Izpostavil je, da zmanjševanje sredstev ali neustrezna razporeditev podpor lahko ogrozita obstoj panoge, kar bi imelo širše posledice za opuščanje kmetovanja, zaraščanje kmetijskih zemljišč ter zmanjšanje prehranske varnosti in samooskrbe. Opozoril je tudi na pomen stabilnega financiranja in ustreznih ukrepov za ohranjanje kmetovanja na območjih z omejenimi dejavniki ter na potrebo po reševanju dodatnih izzivov, ki vplivajo na dolgoročno vzdržnost kmetijske dejavnosti.

Andrej Rebernišek, direktor KGZS Zavod Ptuj, je opozoril na pospešen trend opuščanja kmetovanja na težje pridelovalnih območjih ter poudaril nujnost posodobitev in prestrukturiranja srednje velikih kmetij, saj bi brez pravoasnih ukrepov v naslednjih petih letih lahko prišlo do izrazitega upada živinorejskih kmetij in vinogradniških površin. Izpostavil je potrebo po razvoju modelov družinskih kmetij, ki bodo tudi v zahtevnejših razmerah ekonomsko vzdržne, prižemer je kot ključno navedel bolj smiselno usmerjanje podpor k aktivnim pridelovalcem – z nagrajevanjem ukrepov v povezavi z GVŽ – ter zmanjševanje spodbud, ki zavirajo oddajo zemljišč v zakup. Med prioriteta je izpostavil tudi nacionalni projekt izgradnje namakalnih sistemov, več sredstev za predelovalno dejavnost ter jasno doloitev temeljnega cilja SKP, prižemer je poudaril, da sredstva SKP ne smejo postati predmet političnega populizma, temveč morajo služiti stabilni pridelavi hrane in razvoju kmetijstva.

Vodja podrožja za mlade kmete pri Zvezi slovenske podeželske mladine Doris Letina je izpostavila ključni pomen ohranitve močne in stabilne Skupne kmetijske politike tudi z vidika generacijske prenove slovenskega kmetijstva. Poudarila je, da Skupna kmetijska politika mladim kmetom omogoča lažji vstop v kmetijsko dejavnost ter dolgoročni razvoj kmetij. Ob tem je izpostavila pomen dodatnih neposrednih plačil za mlade kmete, vezanih na kmetijske površine, zagonske podpore za prevzem kmetijskih gospodarstev ter dodatnih investicijskih podpor, ki omogočajo posodobitev, razvoj in prilagajanje kmetij sodobnim razmeram. Opozorila je tudi na pomen dostopa do ustreznih finančnih instrumentov, kot so posojila z nizkimi ali ničelnimi obrestnimi merami, garancijske sheme ter drugi mehanizmi, ki mladim omogočajo finančno stabilnejši začetek in razvoj kmetijske dejavnosti. Po njenih besedah so prav ti ukrepi ključni za ohranjanje mladih na podeželju, zagotavljanje kontinuitete kmetovanja ter dolgoročno stabilnost in razvoj slovenskega kmetijstva.

Predsednica Združenja hribovskih in gorskih kmetov Slovenije Irena Orešnik je opozorila na širši sistemski kontekst težav, s katerimi se sooča slovensko kmetijstvo, zlasti na območjih z omejenimi dejavniki za kmetovanje. Poudarila je: »Nova SKP ne more rešiti nakopiženih težav slovenskega kmetijstva brez sistemskih sprememb nacionalnih politik na področju davkov, socialnih pravic, pokojnin, prostorskega naortovanja in še kaj.« Je pa med drugim predlagala, da se **večina sredstev iz SKP nameni prvemu stebri** in se s plačili prvega stebra nadomesti investicijski primanjkljaj malih in srednjih kmetij (novih malih) na način, ki te kmetije ne obremenjuje z nepotrebno birokracijo. Pozvala je k zagotovitvi sredstev za ponovno vzpostavitev kmetijskih površin, kjer so te v preteklosti že bile.

Predsednik Združenja družinskih vinogradnikov – vinarjev Slovenije Aleks Simič je poudaril pomen neodvisnih vinogradnikov-vinarjev in družinskih kmetij za ohranjanje vinogradništva, podeželja in identitete. »Ker obdelujemo lastne vinograde in pridelujemo svoje vino, s katerim v steklenice prenašamo vedenje in znanje, lahko le neodvisni vinogradniki-vinarji zagotavljamo stalno povezavo med terroirjem in pridelkom.« Izpostavil je, da družinski vinogradniki in vinarji podpirajo cilje SKP na področju trajnosti, varovanja okolja

in ohranjanja podeželja, vendar ne na račun ekonomske vzdržnosti in preživetja kmetij. Poudaril je, da je SKP treba bolj prilagoditi razmeram na terenu in specifičnim potrebam sektorja, zato prikaže enostavnejše, prožnejše in bolj ciljno usmerjene ukrepe ter odprti dialog z odloevalci in aktivno vključevanje pridelovalcev v oblikovanje prihodnjih rešitev.

Predstavniki poljedelstva Andrej Napast je opozoril, da se sektor poljedelstva (okoli 176.000 ha njiv) sooča z razdrobljeno posestno strukturo, vse pogostejšimi vremenskimi ujmami (suša, toča, vihar) ter vse strožjimi zahtevami, kar otežuje pridelavo kakovostnih pridelkov in doseganje ustrezne odkupne cene. Izpostavil je, da je bilo stanje posebej problematično po letu 2022, ko je bila pri pšenici in koruzi lastna cena pridelave višja od prodajne. Zato v novi SKP prikaže ukrepe, ki bodo dejansko spodbujali pridelavo hrane in jo prilagodili slovenskim razmeram: spodbujanje komasacij (tudi z učinkovitejšo rabo državnih zemljišč za mlade kmete), manj administracije ter podporo razvoju skladišnih in predelovalnih kapacitet v lasti kmetov in zadrug.

Silvo Šlamberger, predstavnik panoge zelenjadarstva, je v razpravi poudaril, da kmetje od nove Skupne kmetijske politike pričakujejo predvsem bistveno zmanjšanje birokratskih obremenitev, da bi se lahko bolj posvetili osnovni dejavnosti – pridelavi hrane. Izpostavil je tudi potrebo po večji dostopnosti nepovratnih evropskih sredstev za posodobitev zelenjadarskih kmetij, zlasti za uvedbo napredne mehanizacije in avtomatizacije, ki bi nadomestila pomanjkanje delovne sile. Ob tem je opozoril na nujnost učinkovitejšega nadzora nad uvozom hrane, predvsem glede uporabe nedovoljenih pesticidov, pravnega označevanja porekla ter zaščite slovenskih pridelovalcev pred nelojalno konkurenco. Med ključnimi priporočili je izpostavil tudi pravičnejšo usmeritev neposrednih plačil, ki morajo biti namenjena dejanskim pridelovalcem, ter ukrepe, ki bodo zagotovili enakovredne pogoje za slovenske kmete in spodbudili ohranjanje domače pridelave hrane.

Žiga Kršinar, ekološki kmet, je med drugim izpostavil pomen živinoreje za ekološko kmetijstvo, saj brez "gnoja" ni ekološkega kmetijstva in ekološke hrane. Opozoril je tudi, da se Slovenija zarašča. Po njegovem prepričanju bi bilo treba zagotoviti sredstva za ponovno vzpostavitev kmetijskih površin na področjih, kjer so te v preteklosti že bile.

Predstavniki lastnikov gozdov in gozdarstva Franc Pogačnik je poudaril, da predlog SKP po letu 2027 (CAP 2028–2034) z usmeritvijo v »odgovorno skrbništvo nad zemljišči« prinaša večji poudarek na skrbništvu nad zemljišči in plačili, vezanih na dokazljive okoljske rezultate. Opozoril je, da mora Slovenija pravočasno določiti strateško smer razvoja gozdarstva za obdobje 2028–2034 (tudi do 2050) skupaj z lastniki gozdov in stroko ter na tej podlagi pripraviti jasne cilje in merila za ukrepe SKP. Izpostavil je še potrebo po presoji rentabilnosti ukrepov, določitvi pragov za sodelovanje na razpisih ter aktiviranju »spehih« lastnikov prek združenj, kar lahko prispeva k učinkovitejšemu gospodarjenju in racionalnejšemu načrtovanju gozdne infrastrukture.

Boštjan Nož, predsednik žebelarske zveza Slovenije, pa je dejal, da mora kmetijski sektor v Sloveniji dobiti ključnega zaveznika v slovenskem potrošniku in pozval, da je treba več narediti na ozaveščanju potrošnikov. »Zato je potrebna sistematična vzgoja, krepitev nacionalne pripadnosti in privzganje ponosa na slovensko hrano – tudi v javnih zavodih. Ko »kmet« pri otroku ne bo več žaljivka, bomo naredili pomemben korak naprej,« je dejal Nož. Opozoril je tudi na sporazum Mercosur, pri katerem mu je sicer razumljivo, da ga gospodarstvo lahko vidi kot priložnost, vendar je po njegovem prepričanju z vidika kmetijstva katastrofalen.

Sklep

Razprava je potrdila, da je slovensko kmetijstvo ključnega pomena za zagotavljanje prehranske varnosti, stabilne oskrbe s kakovostno hrano ter ohranjanje poseljenosti in vitalnosti slovenskega podeželja.

Udeleženci posveta so poudarili, da mora prihodnja Skupna kmetijska politika temeljiti na realnih potrebah slovenskih kmetov ter zagotavljati stabilen, predvidljiv in razvojno naravnan okvir za delovanje kmetijskega sektorja. Ključno je zagotoviti pravično porazdelitev sredstev, zmanjšanje administrativnih bremen ter oblikovanje ukrepov, ki bodo omogočali povečanje stopnje samooskrbe, konkurenčnost kmetijskih gospodarstev ter dolgoročno prehransko varnost Republike Slovenije.

[Predstavitve govorcev so dostopne na spletni strani Državnega sveta Republike Slovenije.](#)

Fotografije avtor: Benjamin Beci / Državni svet Republike Slovenije

